

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési ár:

Negyedévre 1 pengő 60 fillér.

Száma: 16 fillér.

Szerkesztőségi 88, kiadóhivatali telefon sz. 67

Az új gazda.

Nemcsak a magyar mezőgazdaság, hanem szószerint az ország érdeke lenne olyan új gazda típus megteremtése, amely fogékony lenne a tudomány iránt, a világ fejlődésével szemben, amely hajlandó az újításokkal kísérletezni, keresni új termelési ágakat, fejleszteni a régieket, anélkül azonban, hogy mindent, ami új, készpénznek venne, hanem kirikai szemmel fogadna mindent és megfelelő kritika után alkalmazná.

Egyszóval is ki lehetne fejteni, műveltebb, tanultabb gazdát kíván a magyar élet.

Hosszú idő telt el azonban, amíg először is ezt felismerték s amikor, másodszor, ezt kimondani merték. Időközben ugyanis a politika fejlődése magával ragadta a kisgazda rétegeket, a demagógia pedig gondoskodott arról, hogy olyan irányba terelje az egyébként kitűnő eszű, jó felfogású, de egyszerűségében naiv tömeget, hogy fejbetörés veszedelme nélkül, nem lehetett a gazdák közzé menni tudománnyal, különösen gazdasági tudománnyal, mert az a tudat alakult ki, hogy az urak ehhez pedig nem értenek.

Hogy ez mennyire igaz, emlékezzünk csak vissza a mohácsi szigeti gyümölcs-ápolás megkezdésére. Nem arra az időre, amikor már tényleg történtek hibák s jogos volt a gazdák ellenszégülése, hanem a kezdet, kezdetére, amikor hallani sem akartak arról, hogy mások, kaputos emberek, beleszóljanak a gazda dolgába.

Emlékezzünk vissza a szerencsétlen végű tagosításra, amely vér áldozatot követelt, mert egyesek szinte forradalmosították a gazdát a haladás ellen. És sok-sok ilyen eseményt tudnánk felsorolni csak a szűkebb hazánkból, hát még más honnan.

Mindezzel szemben tudtuk azt, hogy mezőgazdaságunkkal állunk, vagy bukunk, tehát feltétlenül meg kell kezdeni a gazdasági kultúra terjesztését a gazdák között.

A régebbi idő óta fennálló gazdasági szakiskolák nagyobb része vezetőket nevelt. Nem tömeget, hanem azokat akik vezetni fogják a gazdaságban a munkás gazdakezeket. Természetesen ennek is meg van a maga óriási jelentősége, de nekünk hirtelen le kellett kerülnünk a nagytömegbe, ugyiszlóván márholnapra beleszólhatni a termelés irányításába. Erre gyorsan meg kellett találni az eszközt és az utat.

A nemrégiben lefolyt téli gazdasági iskolai záróünnepély, valamint annak gyakorlati vizsgálója juttatta eszünkbe, hogy ez az iskolatípus találta el a gondolat megvalósítását. Két télen át ad elméleti, két nyáron át irányított gyakorlati oktatást. Ezzel a növénydekből még nem nevelt ismét urat, de viszont már elindította a haladás útján. Olyan alapot teremtett ezek lelkében, amely érzékeny lesz majd az újítások felvételére, a tudomány magasabb rétegeire, a nélkül azonban, hogy kivenné kezéből a ekeszarvát, anélkül, hogy pusztán civilizálná a gazdát, kulturálja.

Ez az iskola nem nyakendőt és gallért ad, hanem a paraszti gunyába nemesebb szívet, magasabb gondolatot visz. Kisgazdákat nevel, tudással és beléjük oltja a tudás szomjúságát.

Érzések ezek ma még, de úgy gondoljuk, helyes megérzések. A közeljövő dönti el ezek igazságát s mi úgy véljük, hogy a jövő azoknak fog igazat adni, akik ezt az iskolatípust beleoltották a magyar életbe és azokat fogja

áldani, akik a kemény magyar ugarban, a tanulni nem akaró koponyába belekénye-

szertették a szeretet és a tudás erejével a haladni vágyást.

Adatok Mohács történetéhez.

Tömegsírok a Cselepatáknál. — Cselefalva helyének megállapítása.

Amikor a budapesti Néprajzi Társaságnak 1923. évben városunkban tartott vándorgyűlésén egy Mohácson létesítendő múzeum felállítására felvetődött eszme visszhangra talált: a megalakult Mohácsi — II. Lajos Múzeum alapszabálya egyik fő céljává tűzte ki az 1526. évi gyászos csata helyének, sírjainak és tárgyainak fölkeresését.

A múzeum létesítése óta 15 nagyobb ásatást végzett, melyek különböző korokra világosságot derítettek, de *főcélunkhoz is közelebbiünk*, amennyiben a szigeti földvári dombon és a Cselepatáknál történt 5 ásatásunk a mohácsi csatára vonatkozólag is *eredményt* mutatnak föl.

Különösen fontosak a Cselepaták környékén történt ásatások eredményei, mert eddig még *ismeretlen adatok nyomára akadunk*.

Cselefalva helyének megállapítása. A csatában résztvevő Brodarics kancellár megállapítása szerint Cselefalva Mohácstól $\frac{1}{2}$ mérföldnyire, Ortway történetirő szerint $\frac{3}{4}$ órányira volt a Cselepaták mellett.

Az országút, a híd és a Cselebal partján elterülő menedékes földön igen sok emberi csontot szántanak föl. Ennek alapján 1926. évben Schneider Lajos igazgatóval a lejtő *kezdeténél*, a mai u. n. rendőrháztól 36 lépés távolságra, ásatást végeztünk, ahol egy épület *alapfalára* és a közelében 4 *rendesen* eltemetett *csontvázra* akadunk. A csontvázak körül *kovácsolt* szegek és *fakoporsók* maradványai voltak.

Miután régente — még a múlt század elején is — a templom körül temetkeztek (Mohácsi püspök és barát templom körül is): kétségen kívül a törökök által, a mohácsi csata idejében felgyújtott *Cselefalva* helyét állapíthatjuk meg.

Tömegsírok a Cselepatáknál. Az első tömegsír megtalálására a véletlen vezetett. 1902. évben, 32 évvel ezelőtt, a Cselepaták bal partján, a már említett mező-

rendőrház építésekor, annak délkeleti sarkán, az építéshez szükséges föld kiásásakor egy nagy szoba nagyságu gödörben, mintegy 200 behányt emberi csontvázat találtak. E sorok írója napokig kutatott a csontok között, de egyéb leletet nem talált, ami részben érthető is, mert régente a felső ruha, fegyverzet nagy érték volt s így a csaták után a halottakat teljesen levetkőztették vagy maguk a csatában résztvevő katonák, vagy a csatákat állandóan kísérő martalócok.

Az országról nézve, a már említett ház mellett keletre elterülő szántóföldön, már régebbi idő óta megfigyeltem, hogy egy folton a gabona sötétebb színű és erősebb növésű és mint tarlóföld, éles vonalat alkot. 1934. évi szeptember hó 26. án Husz János földtulajdonos engedélyével, Ete János jegyzővel ásatást végeztünk e helyen, mely az országtól 42 m. távolságra fekszik.

Ásatásunk eredménnyel járt, mert a két helyen és pedig egy 8 m. és egy 12 m. hosszú és ezeknek 160 cm. széles és 164 cm. mély területén, már két ásónyomra *sűrűen feküdtek az emberi csontok* össze-vissza dobálva s miután a gödrök oldalából is csontok látszottak ki: szintén nagyobb tömegsírre lehet következtetni. Az egész tömegsírt nem áshattuk fel, mert a gazda másnap búzát akart vetni.

Körülbelül 60 csontvázat ástunk ki; az erős nagy koponyák és lábszárcsontok tagbaszakadt emberekre mutatnak.

Leletünk: 4 rézspirális, melyek 4 koponya halántékához függőleges helyzetben voltak odatámasztva. Ezen koponyák a halántékon felül a réztől *zöldek*. A spirálisok forgók vázai lehetnek.

De ezeknél fontosabb — ami kutatásunkat eredményesen jutalmazta — egy török mintához hasonló *érem*, melyet a *Nemzeti Múzeum XV-ik vagy XVI-ik századból való francia zsetonnak állapított meg*. Zsigmond lengyel király, II. Lajos nagybátyja, egy

nagyobb csapat lengyel katonát küldött segítségül. Miután a lengyelek a XVI. században a franciákkal összeköttetést tartottak fenn, a zseton eredetét ez eléggé megmagyarázza.

De nem lényeges, hogy a lelet török érem vagy francia zseton e, hanem az a fontos, hogy a nemzeti muzeum megállapítása szerint a XV. vagy XVI. századból származik, vagyis a mohácsi csata idejéből való és így a lelet helyéről következtetve, a föltárt tömegsírok is a mohácsi csatával vannak összefüggésben.

A Cselepaták alsó folyása.

Lajos király halálának körülményeivel a legtűzetesebben Gyalokay Jenő történetíró foglalkozik s erre vonatkozólag többek közt azt írja: „A szerencsétlenség színhelye a Csele patak akkori torkolata táján“. [Mohácsi emlékönyv 250 old.]

Mohács 1792. évben készült térképén jelzett Csele patak akkori régi alsó folyását és torkolatát ma is, kétségtelenül meg lehet állapítani.

Ma, a Csele patak torkolatának jobb partján közvetlen a Duna mellett egy malom van, melynek a XIV. sz. elejéről származó engedély levelében a malom előtt elterülő 16 hold szántóföldről van említés téve, mit ma már a Duna teljesen elhordott. A térkép szerint ezen a szántóföldön folyt keresztül a Csele, majd rövid nyugati fordulata után ömlött a Dunába egy vályu alakú mélyedésben.

A Duna mellett, a mai felső terras alatt Mohácstól—Bárig értér volt Bizonyitanak e mellett a múlt századbeli jegyzőkönyvek is, melyek szerint a Duna egy utcát elsodort. De még 30 évvel ez előtt is a Csele patak bal partján 40—50 m. széles kaszáló és nádas huzodott, melynek nyomai, különösen Bár kis község felé még eléggé meg vannak.

Gyalokay szerint: „Lajos királyt levezették a Duna árterébe s meredek part tövére menekült a Cselepaták torkolatáig“. Ez lehetett az a hely, ahol Czetritz Lajos király kamarása szerint az „ingóványban elsülyedt lovával a király.“

A térkép szerint a királynak az ártérben Bár, Dunaszekcső felé való menekülése a legvalószínűbb, mert hisz Báli bej lovas csapatai még a harc alatt elárasztották Nagynyárától északra fekvő Bács falu felől a mohácsi mezőt és felgyújtották a táborát, majd Mohácsot s így a mezőn át való menekülést elzárták.

Ha a király menekülésének ezen iránya a legelfogadhatóbb, az esetben a király az ártérből a Csele patak magas partjaira nem juthatott és így megdőlt sok történetíró azon feltevése — mely a köztudatba is átment — hogy a király a Csele patak magas partjain akart átugratni.

Ez a feltevés különben is sokkal későbbi eredetű. Pifagetti M. író említi először 1567. évben.

A király halála.

Fölmerül még az a kérdés, vajon mi volt Lajos király halálának közvetlen oka?

Báli bej csapatai — mint említettem — előbb érhetek a Cselepatákhoz — hogy menekülés útját elzárják — mint a sokkal távolabbról jövő magyarok és a tömegsírokból következően a terraszon összeütközés volt köztük, míg a király Trepka, Aczél és Czettrik kamarások fedezete mellett a terras alatti elterülő ártéren, a Csele patak torkolatánál menekülni akart.

Az a kérdés merül fel, vajon a király halálának közvetlen a mély ingóványban való elsülyedés volt-e az oka, vagy nem kapott-e lövést az összeütközésből kifolyólag, mely miatt fordult le a lováról és merült el az ingóványban?

Egykoru írók erre vonatkozólag tesznek is említést:

Tatai, II Lajos király házi káplánja azt beszélt, hogy a végleges temetés előtt (Zápolya temette el Székesfehérváron) a király holttestén 3 szúrást látott.

Fazio di Szavoia velencei kém jelentésében azt írja: A király a mocsárba lovagolván, (nem említi, hogy a Cselepatákat át akarta ugratni), lova belesülyedt Erre elküldte magát „Segítsetek“ Segítettek rajta s egyúttal levették a fejéről a sisakot. De a legbiztosabb, hogy ez megtörtént, Lajos meghalt. Az elbeszélő szerint nem lehet tudni, a seb ölte-e meg, amelyet kaphatott vagy a félelem, vagy a kétségbeesés.

A király holttestét valaki a dombon temette el és október

hó 18 án találták meg Czettrik és Sárfy.

Nincs kizárva, hogy a cselepataki összeütközés után a magyar csapatból temette el valaki.

A történetírók, de különösen Gyalokay Jenő részletesen megcáfolja Szerémy György kancellár emlékiratának ama rémmeséjét, mely szerint Lajos királyt Zápolya György Dunaszekcsőn meggyilkolta, a helyszínére siető Tomori Pál leszúrta Zápolyát, Zápolya katonái Tomorit koncolják föl s végül ezek katonái viaskodnak egymással és még Mohácsnál sem vesztek el annyian, mint ahányan itt. Lajos király holttestét az éjjel Dunaszekcsőről a Cselepatákhoz hozták és egy dombon temették el.

E szerint egyben Czettritz szemtanu, a király kamarása és Szerémi kancellár leírása meg egyezik; hogy a király holttestét a Cselepatáknál egy dombon találták meg.

Ujabb kérdés is felmerül: A dunaszekcsői nagy viaskodás és a cselepataki tömegsír között szintén nincs-e valami összefüggés? Vajon nem a Cselepatáknál történt-e a Dunaszekcsőre helyezett két magyar csapat összetűzése?

A mohácsi csata lefolyását — hiteles adatok hiányában, nagyrészt tapogatódzások és feltételesek jellemzik. A jövő történelmének jut a feladat, hogy a homályra világosságot derítsen.

Brand Ede.

Gazdaszemlélet.

Végig járva négy járás határát, mindenfelé rengeteg gáz láttam a szántóföldön. A jégverte, vagy nem sikerült kukoricás tele van gazzal, gázosak a burgonya földek, répa táblák. Sok helyen a gabonatarló nincsen felszántva, azon téves nézetből, hogy a földnek pihenni kell. Kihordott és el nem terített trágya, vagy elterített, de alá nem szántott trágya látható mindenfelé. Gáz, trágyakupac, fészkelő helyei a drótféregnek és a bagolypille kukacának. Ezen jelenség előre veti árnyékát egy nagyobb rovarkárral pusztításának.

Múlt évi, az egérkárrel kapcsolatos cikkemben felhívtam a gazdaközönség figyelmét arra, hogy nem akkor kell a kártevők irtására gondolni, amikor azok már nagyon elszaporodtak, hanem meg kell akadályozni azok elszaporodását. Ezen alapszik a rendszeres növény védelem. Ezt szolgálja az okszerű talajművelés is.

A drótféregnek 150 faja van. Ez a féreg az ugynevezett pattanó bogarak kukacok. Ki ne játszott volna gyerek korában ilyen bogarakkal, tenyerére fektetve várva, amíg az földobja magát. Ennek a bogárnak a kukaca a drót féreg, mely többnyire sárga színű, merev kukac. Innen az elnevezése.

A kukac megrágja az összes növények gyökereit, földalatt közvetlen a fiatal tengerit, átfurkálja a répát, burgonyát. Nagyon sok olyan buzatóval találkoztunk június hó folyamán, melynek ka-

lása el volt száradva és megfogva a tövet könnyen kijött a földből. Ezen kártételt a drótféreg okozta. A drótféreg 3—5 évig él a földben.

Védekezés ellene a gáz irtása s a kihordott trágya azonnali alászántása, mert a pattanó bogár a gázra és a kint maradt trágyára rakja le tojásait. Nagyon sok kukacot elpusztítanak és összeszednek a sertések. Különösen burgonya és répa táblákat turasuk meg ősszel, ha csak lehetséges sertésekkel.

A vetési bagolypille július, augusztus hóban röpköd s rakja le tojásait. A kukaca az ugynevezett fekete pajor. Felső testrésze sötét barna, hasa világosabb színű. Éjjel dolgozik, a nappal röpköd alatta vagy a földben tölti összekunkorodva. Kertekben az idén nagy kárt tett, sok palántát elpusztított. A kikelt új vetést nagyon hamar elpusztítja. Ha gázos volt a földünk, melybe a buzát vetettük, úgy egész biztosan számíthatunk a megjelenésére. Vizsgáljuk át új vetésünket többször s ha lerágott vagy elszáradt vetést találunk, úgy keressük meg a kártevőt a föld alatt. Védekezése most már csak mérgezésre szorítkozhat, mert az összeszedés nagy területeken hosszadalmas. Pulykák nagyon ügyesen megkeresik őket sőt, ha sok van, úgy a vetési varju is csapatosan ellepi az ilyen táblákat s hosszú csőrrel egy csapással kifordítja a kukacot a földből s megeszi.

Mérgezésre darsint használhatunk, 100 liter vízre 1/2 kilogrammot kell számítani. Egy katasztrális holdra 300 liter folyadék elegendő. Tekintettel arra, hogy a kukac a fagyok beálltáig dolgozik, ne késlekedjünk a permetezéssel. A kukac tére mélyebbre vonul s tavasszal folytatja munkáját.

Takarmánykáposztán már találtam kukacot, de vetésen még nem, hisz még alig találni kikelt vetést.

Gabonafutrinka kukacának kártételét csak tavasszal veszik észre a gazdák, pedig ez is ősszel kezdi meg munkáját. A kukac háta barnásan sávozott, feje szőles, fekete színű. A kártétel csak árpa után, vagy árpa mellé vetett búzában jelentkezik, mert a futrinka bogara az árpa tarlóba rakja le tojásait. A kukac nem rágja le a föld felett a vetést, hanem lehúzza a levelet a föld alá, kieszi a zöld részeket belőle s a megmaradt eres részt össze csomózza. Arról lehet észre venni a kártételt, hogy a buza sorok eltűnnek. Itt is darsinos méreggel kell permetezni. Egy kilogramm darsin 3 pengő 41 fillér.

Répalevel szárzoltossága. Meg kell hogy emlékezzem egy veszedelmes gomba kártételtől is. Nyár folyamán mindenki tapasztalhatta, hogy a répa levelének nagy része elszáradt. A gomba által megtámadott levél kezdetben piros foltos lesz, majd a piros foltok helyén foltosan elszáradt. A száradás rövidesen kiterjed az egész levélzetre s levél nélkül marad a répa. Ez az állapot elviszi a répa termésnek legalább is a felét. Egy korábbi cikkemben reámutattam ugyan ezen betegség elleni védekezésre, de nem vettem észre, hogy annak foganatja lett volna, így ismételtelen felhívom a gazdák figyelmét erre a betegségre, most amikor elszomorodva láthatják a rossz répatermést. Vizsgálja át mindenki a letépett répa leveleket és megfogja találni ezeket a piros foltokat az ujjonnan kihajtott leveleken is és a leszáradt, elbarnult leveleken. Védekezni most is kell ezen betegséggel szemben, mely abban áll, hogy ne hagyjuk a letépett répa levelét kint feküdni a szántó földön, hanem huzzuk össze és égessük el, mert a szél szerte szét hordja majd a leveleket és fertőzzük előre a jövő évi termésünket. Nyár folyamán pedig, amikor észre vesszük a leveleken a piros foltokat, permetezzük le a répa levelét 1% os bordói levél, egy heti időközben kétszer. Permetező gépe mindenkinek van, a két permetezés nyers kiadása katasztrális holdankint alig 6 pengő. Ennyi fáradság és költség megéri, ha répa termésünk felét megmentjük.

Mohács, 1934. évi október hó

Vitéz Horváth Iván
téli gazdasági iskola igazgatója

A város polgárainak
vagyont gyarapítod,
— tehát magadét is — ha
ittthon költöd el pénzed!

A kölkedi róm. kat. iskola felavatása.

Kölked a XIV. században plébánia volt, de a katolikusok a török világ alatt elszétedtek. 1852. évben 35 katolikus volt a faluban, valószínűleg a püspöki pusztán szolgáló cselédek. 1900. évben 112, 1910. évben 185, 1920. évben 349, 1930. évben 463 katolikus volt a faluban.

A szerb megszállás után az iskolában megkezdődött a hittantánítás és tekintettel a gyermekeknek számára, külön iskolára volt szükség. Ez a vágy már régen élt a lakosság körében, míg végre a folyó év nyarán *Deák Antal* és vitéz *Takaró János* önzetlen buzgolkodására megalakult az egyházközség. Első teendője volt, hogy iskoláról gondoskodjon. Anyagi eszközök hiányában új iskolát nem építhettek és az egész mozgalom füstbement terv marad, ha a mohácsi r. kat. egyházközség, mint idős testvér, gazdag rokon a fiatal testvérek, szegény rokonnak, hóna alá nem nyul. A mohácsi r. kat. egyházközség ki-selejtezett anyag, használt könyvek, padok adományozásával lehetővé tette, hogy a kölkedi egyházközség egy házat bérbé vegyen, azt a célnak megfelelően átalakítsa. A hivek pedig ingyen napszám, fuvar, munkával támogatták. A bérelt helyiséget átalakították és bár szerény, de a célnak megfelelő tágas, egy tanterem, tanítói lakáshoz jutottak.

Október hó 14-én történt az iskola felavatása. Amikor az iskola udvarában felállított tábori oltárnál dr. *Kápolnai Zsigmond* esperes plebános ünnepi misét olvasott és szép beszédet mondott a hitről, a vallásos emberről. A kántori teendőket vitéz *Tófalvy Gusztáv* látta el és a közönség közül sokan énekeltek. De sokan könnyeztek is, hisz akárhányan évek óta nem voltak misén, templomot belülről nem láttak, meglepő volt hogy azért mégis szép számmal énekeltek. Mintegy 300-an voltak misén, akiknek tíz százaléka más vallású volt. A kezdett nehézségeinek kiküszöbölésére harangozót is Mohácsról vittek. Szívbelemarkolóak voltak a hazafias egyházi énekek. Szép és megható volt az első mise és széppé tette a verőfényes őszi nap is. Mise után vitéz *Deák Ferenc* és *Deák Antal* magyarosan megvendégelték a mohácsi urakat. Delután 3 órakor *Nyul László* az új iskola, új tanítója tartotta az első litániát.

Az ünnepet kölkedi bucsunak nevezték és ennek megfelelően cukorkaárusok rándultak le, sáttort vertek és jó vásárt csináltak. Sok volt a vidéki vendég. A népházban tánc volt, mely anyagilag, mint erkölcsileg is sikerült. Részt vett azon felekezetre való tekintet nélkül a fiatalok és reggelig mulattak.

A kölkedi katolikusok a szomszéd falvakból költöztek be, de sokan jöttek Szerémszegről is a háború után. Ezeknek 50 tanítóes gyermekük van és ha a környékbeli falvakhoz hasonlít-

jük, pld. Udvarhoz, hol 419 lakosnak minden vasárnap van miséje, akkor indokolt, hogy a kölkedi 465 katolikus hívőnek időnkint misében legyen része. Idejönnek a Vizslaki majorbeli cselédek is. Kölkeden könnyű a megélhetés, mert a birtokosoknak kicsi a családjuk, a közeli uradalomban állandóan van kereset. A faluban a föld a reformátusoké, de a munkaerő a nagy családú katolikusoknál van, ezért ezek kölcsönösen egymásra vannak utalva. A szegény nem lehet meg gazdag nélkül, a gazdag nem lehet meg szegény nélkül. Azért az a helyes vezetés, ha a két felekezet között a békét fenntartják.

Megemlékezés a takarékoságról

Megtaláljuk a természet világában mindenütt. A kis méh egész nyáron át dolgozik, szenved, gyűjti kincseit. És ime télen, ha a sors úgy engedi, nincsenek gondjai, van elegendő méz, élelem. Ha a sakál, ez a husevő kegyetlen tulnag zsákmányra tett szert, elássa a maradékot. A hőrcsög elkészül tére, egész magtárt rejt el előttünk.

Az állatok ezen takarékosága ösztönszerű. Lehet, ők is tudják mit csinálnak, de a mi fogyatékos ismereteinkkel még nem látunk eléggé be az állatok lelki életébe. Mindenesetre gyűjtő munkájuk, mely ösztönszerű takarékosággal is magyarázható, öntudatos cselekvésnek is vehető. Látjuk tehát a természet háztartásában szükség van a takarékoságra. Mennyivel inkább az emberi társadalomban, ahol az egyén életlehetőségei ma sokszor oly bizonytalanok és ahol erős küzdelem folyik a létért.

A takarékoság fogalmának megértése az ember fejlődésével együtt válik tudatossá. A gyermek még ezt nem érti. A csecsemő a keze ügyébe adott játékot figyelmeztetés dacára is szét-töri. Ha azonban gondolkodni kezd és szülei arra nevelik, példákat mondanak előtte, megérti. Ahhoz azonban, hogy igazán ismerje a takarékoság értelmét, ahhoz az élet iskolája kell. Akik nélkülözések közt töltött el éveket, annak emlékében él a szükség és értékelni tudja a szerzett javakat, életében mindig takarékoskodni fog.

A takarékos életmód egyébként a magyar nép életében jól ismert erény. Hiszen a gondolkodás, szokás leghívebb kifejezői a magyar nép szülői igéi, közmondásaink is ezt mutatják. Ki nem ismerné azt az igazmondást, hogy «addig nyujtózodj, míg a takaród ér.» «Ki a krajcárt nem becsüli, a forintot nem érdemli» stb.

Ez a népünk lelkében gyökerező szép tulajdonság talán azal is magyarázható, hogy hazánk lakossága tulnyomóan mezőgazdasággal foglalkozik. A gazdának pedig szűken jut. Az ország tulnyomó része, többi lakosa is a gazdák szerény igényének megfelelően jut jövedelemhez ha tisztességes utakon

jár. Kevés, talán csak a nagyiparos, tőkésosztály nincs annyira rászorulva a takarékoságra. A költségektől, az élvezetek korlátlanúságától tartózkodó ember pedig nemcsak ruházkozásban egyszerű, de igényeiben is az. Az ilyen ember jobban megérti embertársai fájdalmát, nélkülözéseit. Közelebb áll a néphez. Meglátja a szenvedőket. A társadalom szerencsétlenei szívesen fordulnak hozzá. Mert nem érzik a nagy különbséget, ami önkénytelenül is adódik, akkor, ha egy mindenben pazarló, költséző világi áll előttünk. Megérthető tehát, ha a magyar történet, közélet nagyjai Arany, Vigyázó grófok, de társadalom középosztály névtelen hősei is oly sok jótékony adománnyal járultak a nélkülözés, szegénység enyhítésére. Megérthető, mert a takarékoság oly tulajdonság, mely a lelket nemesíti. A takarékos ember nem is lehet más, mint boldog, megelégedett, hiszen megvan viszonyaihoz képest mindene. És élete során csak gyarapodhatik földi javakban. Már pedig a gazdagság, a függetlenség érzete, melyhez a kitartó takarékoság vezet, rendszeren a lélek gazdagságát is eredményezi.

Mindenkinek van ismerőse, akiről tudja, hogy józan életű, derék, rendes ember és akiről azt is tudja, hogy miután jó sorban van, takarékos, jószívű is, hiszen mily szép összeget juttatott a templomépítés, harangbeszerzés céljaira. Naponként olvashatunk arról, hogy X. Y. ennyi és ennyi összeggel alapítványt tett szegénysorsú tanuló jutalmazására, internátusi ellátására, mások a nyomorenyhítő akciónak juttattak értékeket.

De a takarékoság saját javunkat is szolgálja. Ki ne hallott volna Rockefellerről, Fordról az amerikai milliárdosokról. Ők fiatalágukban szegény emberek voltak. Később kitartó munkásságuk és takarékoságuk folytán a világ leggazdagabb emberei lettek. Családi, nemzetgazdasági érdek tehát a takarékoság, erre kell nevelni a gyermekeinket. Hogy azonban a takarékoság gyermekeink életében valóra is váljon, jó példával kell előljárni. Nem lehet vizet prédikálni és bort inni, Nem lehet úgy cselekedni, mint sajnos sok magyar földbirtokos tette és jőnevű magnásaink között gyakori, akiknek kártyaszüvedélye, könnyelmű költségei nemzeti vagyunkunknak tekintélyes részeit juttatta illetéktelen kezekbe. És mi lett a vége az ilyen léna embereknek, öngyilkosság, alkohol örület, zülés, pusztulás. —th—ő

(folyt. köv.)

— a háztartási tanfolyam vizsgája. A teli gazdasági iskolában tartott háztartási tanfolyam f. évi november hó 4-én tartja nyilvános vizsgáját és kiállítását. Az elméleti vizsga délelőtt fel 10 órakor lesz s utána kb. 12 órakor nyitják meg a kiállítást, amelyen a növendékek kezimunka és elemiszer készítményei kerülnek kiállításra. Olvasóink figyelmébe ajánljuk a nagyszerűnek ígérkező kiállítás megtekintését.

SURRAN SZERVEZETEDBE
BETEGSÉG, FERTŐZÉS...
VÉDJED MAGAD
LYSOFORM
ÁLLANDÓ HASZNÁLATAVAL!

— Kinevezés. A földművelésügyi miniszter az országos lisztjelleg megállapító bizottságba *Manninger G. Adolf* m. kir. gazdasági tőtanácsost, németbolyi jószágigazgatót, rendes tagul kinevezte.

— Hatvanadik házassági évforduló. Ritkaság évfordulót ért meg id. *Szablár András* magánzó. Folyó hó 27-én, szombaton érte meg házasságának hatvanadik évfordulóját, amelyet nejevel sz. *Kiss Mária*val 1874. október hó 27-én kötött. Az évfordulón az idős házaspár hazasságot a háznál ismét megaidottak. — A kiterjedt körű családon és rokonságon kívül mások is szerencse-kivanataikat küldötték a jubiláló házaspárnak.

— A szinpartoló vacsorája. Kedves, családi vacsorát tartott hétfőn a Topálovics-fele borozóban a Szinpartoló Egyesület. Megjelentek a zenekar tagjai, az egyesület vezetősége és néhány szinpartoló drukker. Nagy öröm volt látni és érezni azt a meleg baráti együttérzést és kapcsolatot, ami megnyilvánult a zenekar és a művészgárda tagjai között és azt hisszük (mivel nálunk ezt szokatlan látni) a művészet az a tényező, ami ilyen eggyé kovacsolta őket. Az estélyen felszólt dr. *Gyarmathy Imre*, dr. *Margitay Lajos* és *Vikár Zoltán*. A felköszöntők után a hangulatos jókedv mindig fokozódott és az igen jól működő rögtönzött „szinpartoló ciganyzenekar” muzsikája mellett az illusztris művészarság a reggeli óráig együttmaradt.

— A városi adóhivatal ezúton ismételtén felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy az emultheten közreadott adófizetési figyelmeztetést mindenki vegye komolyan és egyenítse ki adóhatalakat, mert a már kitűzött arveréseket — a kintlévő nagyszegű adóhatalakok miatt — fel-függeszteni nem lehet. — Tenát mindazok, akik a végrehajtással járó izgalmakat és kellemetlenségeket el akarják kerülni, azok saját érdekükben haladéktalanul teljesítsék a reájuk haruló fizetési kötelezettségeket. A városi adóhivatal telefonhívásra vegrehajtási ügyeket nem intéz el.

— **Üzletáthelyezés.** Van szerencsém tisztelettel értesíteni m. tisztelt Vevőközönségemet, hogy *drogériámat* folyó évi november hó 1-ével az óvárósháza épületébe helyeztem át. (volt Halekszy féle helyiség.) Régi üzletemben, cégem alatt Horák Béla ur vezetése mellett illatszert, kozmetikai, háztartási és fényképészeti cikkeket árulok továbbra is és kérem a m. t. Vevőimet, hogy a régi bizalommal keressenek fel úgy az új, mint a régi üzletemben. Teljes tisztelettel: *Meltzer Emil* droguista.

— **Szegényügyl értekezlet.** Dr. *Margitay* Lajos polgármester vezetésével hétfőn délután a városházán szegényügyi értekezlet volt. A polgármester bejelentette, hogy a szegénykérdés intézményes megvalósításakor megindult akció nagyon ellanyhult. Míg annak idején havi 620 pengő volt a felajánlott és összegyűjtött havi hozzájárulás, az utóbbi időben ez a felére csökkent. A sok grombaság és meg nem értés miatt a gyűjtő hölgyek abbahagyták munkájukat és levették a gyűjtött össze az adományokat. Ezeket pedig egyesek könnyűszerrel elküldötték. Bejelentette a polgármester, hogy az a terve, hogy szegénygondozó nővéreket kér a városba a szegényügy elátására. Ezek házról-házra járnak és bekapcsolnak olyanokat is, akik eddig nem járultak hozzá s ezen az úton hiszi, hogy a szükséges összeg előkerül. Erre azért is nagy szükség van, mert a szegények száma szaporodott. A szegénygondozó nővérek ellátása aránylag nagyon kevésbe kerül s a remélt többlettel könnyen megtérül. Az értekezlet elfogadta a polgármester előterjesztését. Elhatározta egyben, hogy addig is a jótékonyági egyesületek hölgyei veszik ismét kezükbe a gyűjtést. — A magunk részéről a közönség figyelmébe ajánljuk a megjelent önkéntes adománygyűjtőket s bizunk abban, hogy a város közönsége szeretettel és megértéssel kezeli a megújult jótékonyági akciót.

— **December elején megindul a selyemgyár.** A selyemgyárban — mint jeleztük — megindult a javítási és szerelési munka. A gépek egyre érkeznek és ma már 70 szövőgép áll, a hozzávaló gombolyító és más segédgépekkel. A központi fűtést is javítják s *Rubint* József emberei dolgoznak szorgalmasan, hogy a meginduló munkánál minden rendben legyen. *Fiola* Ferenc üzemvezető szerint december elejére elkészülnek annyira, hogy esetleg meg lehet kezdeni a munkát. Eleinte mintegy 80 munkásnőre lesz szükség, de később a munka fejlesztésével emelkedik ezek száma. A tavasszal már teljes üzemben lesz a gyár s megfelelő mennyiségű rendelés áll majd a gyárvezetőség rendelkezésére, úgy az éjjel-nappali üzem esetleg 200 munkást foglalkoztat majd.

— **Az épülő fogadalmi templom.** A fogadalmi templomnak a szentély körüli része mindjobban kialakul az építkezés alatt. Már határozott alakot nyert a szentély és, ha az őszi szep idő tovább tart, a télen át már az elkészült szentély várja a tavaszt és az építkezés tovább folytatását.

„Nem vagyok hiva a kultura lerombolásának“

mondotta **Mátray Rudolf** tankerületi kir. főigazgató.
A kastély helyiségek nagyon tetszettek a főigazgatóknak.

A mohácsi gimnázium ezen a héten nagy lépéssel haladt tovább megvalósulása felé. Ugyanis

Mátray Rudolf székesfehérvári tankerületi kir. főigazgató járt Mohácson a gimnázium ügyében és a legmelegebb megértéssel és támogatással beosztott a gimnázium megvalósításának szükségeséről.

Mint még a nyár folyamán megírtuk, Dr. *Margitay* Lajos polgármester, tisztelgő látogatást tett Székesfehérváron *Mátray* Rudolf tankerületi főigazgatónál, akihez a kultuszminiszter véleményezés végett adta le a mohácsi gimnázium ügyében beadott memorandumot. A polgármester kérésére a főigazgató megígérte, hogy személyesen jön le Mohácsra és helyszínen tárgyalja le az ügyet. Ennek az ígéretnek tett most eleget. A városházán Dr. *Margitay* Lajos polgármester és vitéz *Szőnyi* Alajos tanácsnok, a gimnázium ügy előadója fogadták a főigazgatót.

Mátray főigazgató ezután a polgármesterrel részletesen tárgyalta a memorandumot és ezzel kapcsolatban a következő igen érdekes kijelentéseket tette:

— Nem vagyok hiva a kultura lerombolásának, ellenkezőleg, inkább emelni kell a kulturát. Sem az egyeseknek, sem pedig a köznek nincs kárára az, ha a kulturát emeljük, csak örülnünk kell, ha fiaink magasabb kulturával rendelkeznek. Csak egyet kell ez-

zel kapcsolatban megjegyezni hogy az érettségit végzett fiatal ember utána ne azzal álljon elő, hogy na, most már állást adj nekem állam, hanem a kulturával elégedjen meg, a tudással amit szerzett. Ezzel elérjük, hogy a földműves osztály, az iparosok, a kereskedők magasabb képzettséggel állanak hozzá munka asztalukhoz a földhöz és az egész nemzet nyer a szerzett tudással.

— Mohács város úgy fekvésénél, mint lakosságának számánál fogva kiválóan alkalmas magasabb középiskola felállítására s ezért

a magam részéről a legmelegebben fogom támogatni a memorandum ügyét, hogy a kultuskormány az elvi hozzájárulást megadja.

Mátray főigazgató ezután a polgármester és vitéz *Szőnyi* Alajos társaságában megtekintette a kastély átalakításának terveit, megnézte az épületet a helyszínen és

azt mindenképpen alkalmasnak találta.

A főigazgató amikor elbucsuzott ismételen hangsúlyozta támogatását, sőt kijelentette, hogy a legsürgősebben készíti el véleményét, hogy ezzel is előmozdítsa azt, hogy a gimnázium már a jövő évben megnyithasson.

Bizonyosak vagyunk, hogy a város közönsége szívesen veszi a kijelentéseket, amnyek nagy lépéssel vitték előre a gimnázium ügyét.

**Már 43 pengőtől
télikabátok kaphatók.**

MIHOLEK TESTVÉREKNÉL.

— **Szőlőhegyi autóbussz** délután 2 órakor kifelé és fél 7 órakor visszafelé november 1-től tavaszig szünetel. Bátaszéki és Pécsvaradi járatok továbbra is közlekednek.

— **A filharmonikusok új karnagya.** Filharmonikusaink új karnagya *Kádár* Mihály, ki a *Liszt Ferenc* zenefőiskolát ez évben végezte, e héten foglalta el állását. A huzamosabb idő óta üresedésben volt karnagyi állást, szíveségből, *Balogh* László, a dicső zenekar képzett karnagya töltötte be. *Balogh* László a filharmonikusok legutóbb tartott hangversenyén a zenekart kiváló szak-képzettséggel vezette s hogy az állást vele nem töltötték be annak egyedüli oka, hogy hivatása őt csak rövid időre köti városunkhoz. A filharmonikusok a legszebb emlékekkel búcsúztak el e héten szimpatikus karnagyuktól.

— **Cserkész teadélután.** A mohácsi 663. sz. Tomori Pál cserkészcsapat parancsnoksága november hó 11-én délután 5 órai kezdettel az Iparosok Országos közre összes termében nagyszabású teadélután rendez, melyre ezúton hívja meg és szeretettel elvárja a cserkészszülőket és a cserkészbarátait a parancsnokság. Részletes programot a következő számban.

— **A reformáció emlékünepe.** A református egyház október hó 31-ét, a ref. emlékét f. hó 28-án, vasárnapi Istentisztelet keretében, *Urvacsora* osztással egyetemben ünnepli meg. Ezúton is tudomására hozzuk a keresztyén testvéreinknek, hogy a téli hónapokban — tehát már e hó 28-án is — a vasárnap délutáni Istentisztelet este 6 órakor tartatik meg, de előtte 3 órakor az iskolában biblia óra lesz. Október 31-én, szerdán délután fél 6 órai kezdettel Nőegyesületünk rendezésében evangélikus testvéreinkkel, közös protestáns szeretetvendégség lesz, amelyre szeretettel meghívjuk gyülekezetünk minden egyes tagját. Minden jelenlevő teát és süteményt kap. Tea közben a következő műsor keretében emlékezünk meg a reformációról: 1. Közének: Térj magadhoz drága Sion. 2. Imadkozik és bevezető beszédet mond *Vikár* Zoltán lelkész. 3. Szaval: Kis Ildigó II. o. tanuló. 4. Hege-dűszam: előadja *Proksza* Gyula tanár. 5. Szaval *Kresz* György IV. polg. isk. tanuló. 6. Semper reformári debet . . . előadást tart

Ihrig Dénes mérnök ev. presbiter. 7. *Szendrey* Klári szaval. 8. Ne csüggedj el . . . éneklő *Dózsa* Ilona, 9. Zárszavakat mond és imádkozik *Vértessy* Zoltán magyarbólyi ev. lelkész. Végül köz-ének: Erős várunk nekünk az Isten . . . Belépődj nincsen, adományokat hálás szívvel és szeretettel fogad a Ref. Egyesület a templom berendezése céljára.

— **Hogyha szived lángra lobban LYSOFORMOT** végy titokban. Hogy vonzó szép és üde légy, fürdővizbe LYSOFORMOT tégy.

— **Országos vásár.** Folyó évi november hó 5-én Mohácson országos állat és kirakodó vásár lesz, amelyre vészmentes helyről mindenféle állat felhajtható.

— **A barátságos kártyaparti.** *Pápai* István 33 éves mohácsi közsörüs Dunaszekesőn kártyázni kezdett *Virág* Gyula villányi napszámossal. Amikor már *Pápai* 6 pengőt nyert, *Virág*, aki épen bankot adott, kivette a bankból a bennlevő husz pengőt és abba akarta hagyni a játékot. *Pápai* ezen annyira megharagudott, hogy feleségével együtt neki-támadt *Virágnak* a földreperterék, megverték és 25 pengőjét elvették. *Virág* feljelentésére a csendőrség minditotta nyomozást és annak befejeztével *Pápai* átadták a pécsi kir. ügyészségnek, amely zsarolás és súlyos testi sértés miatt eljárást indított a verekedő kártyázó ellen.

— **Vásaráthelyezés.** Nagyharsány nagyközség október hó 25-én esedékes volt vasárját az alispán engedélyével október hó 30-án tartja meg.

— **Megkell fizetni az ebadót.** A város igen szigorúan ellenőrzeti az ebadó befizetését. Mint közlik, mindazon kutyákat, amelyeken az idei adóbárca nincs, elfogják és lebunkózzák.

— **Anyakönyvi bejegyzések** szerint 1934. évi október hó 19-től 1934. október hó 26-ig. **Születések:** Szigetvári József és Haramza Mária gyermeke: József Imre. Halena Nándor és Blum Katalin gyermeke: Sandor Janos. **Házasságkötések:** Petre István és Völgyi Ilona. Kiricsi István és Imgrund Erzsébet. **Halálozások:** Schmidt Gaborné 24 éves. Kunovszky András 59 éves. Balazs Erzsébet 35 éves. özv. Bader Ignácné 92 éves. Faragó Fülöpné 85 éves. Cselinacz Ágota 38 éves. Bencsik Julianna 1 hónapos.

IDŐJÁRÁS

A mohácsi m. kir. téli gazdasági iskola meteorológiai állomása jelenté 1934. okt. 19-től 1934. okt. 26-ig
Mohácson
a hőmérsékleti maximum +15.0°C
a hőmérsékleti minimum + 0.3°C
csapadék nem volt.
IGAZGATÓSÁG.

Felelősszerkesztő:
BAN ANDRÁS.
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKAR.

Írógépet
keresek megvételre.
Cím a kiadóhivatalban.

SPORT.

MTE—PSC 1 : 1 (0 : 0)

Pécs II. o. bajnoki. Bíró: Borbély.

Mohács csapata feljövőben.

Az utóbbi időben gyenge szereplés után kellemes meglepetésként hatott a mohácsi csapat Pécsen elért döntetlenje a nagymulti Pécsi Sport Club ellen. Azonban nemcsak az elért döntetlen, hanem a javuló játék is üdítőleg hatott a sportemberekre, habár a csatársor gólképtelensége most is kiütöközött, mert az első félidőbeli rajtaütéssel Mohács a maga javára dönthette volna a mérkőzést. A csapat némi felfrissítése valami javuással szolgált ami a csapat további újrakeresésbe hozatalát követeli.

Mohács kezdi a játékot és azonnal szép támadást vezet a PSC kapuja ellen. Az MTE nagy nyomással támadja a péccsiek kapuját, de a kínálkozó helyzeteknél nem elég erélyesek a csatárok. A 8. és 9. p-ben hatalmas helyzet adódik Varga II-nek, aki elrontja a kínálkozó helyzetet. Barácz a balszélen jeleskedik, de a kínálkozó helyzeteket nem tudják kihasználni. A mintegy negyedórást ostrom alól a PSC felzabardul és támadást vezet Mohács ellen. A 26. p-ben Berta gyenge lövést véd a pécsi kapus. Az utolsó percekben az MTE meg is szerezhetné a veze-

tést, de Varga II. nem tud eredményes lenni. A II. félidő elején a PSC hatalmas lendülettel támad és a 3. p-ben Salamon jól eltalált labdája a kapuba vágódik. A gól után Mohács ellentámadásba megy át, aminek eredménye a 15. p-ben Linka szép gólja. Ezután Dettkó sérülése miatt az MTE visszaesik és így a pécsi csapat támad, de a védelem jól áll a lábán. Az utolsó percekben Mohács egy utolsó erőfeszítéssel támadásba lendül, de Linka kapufáján kívül más eredményt nem tud elérni.

A mérkőzés első félidőjében Mohács, a második félidőben Pécs volt támadásban, de mezőnybeli fölény az MTE javára mutatkozott. A közvetlen védelem megfelelt. A halvesor Dettkó centerhalffal az élen jól támogatta a csatársort. A csatársorban Linka, Barácz új balszárny vitt élénkséget, bár a gólképtelenség most is kiütöközött. A PSC csapata közepesjátékerőt képvisel. A bíró megfelelően vezette a mérkőzést.

Az előkészülettel kapcsolatosan nem hagyhatjuk szó nélkül azt a tényt, hogy az indulásnál csak 10 játékos állt rendelkezésre és akkor nagynehezen egy fiatal játékos sikerült megfogni 11-ik emberként. A vezetőség legalább már péntek este jelöljön ki 12—13 embert, akik a vasárnapi mérkőzésekre rendelkezésre álljanak és akkor ilyen eset többé nem fordul elő.

Vasárnap, 28-án a Komlói SE elleni bajnoki mérkőzésre kellene kiállni az MTE-nek Komlón, amit azonban a vezetőség a nagy anyagi megterhelés miatt kénytelen volt lemondani. A mérkőzést valószínűleg a DNyLASz. 0 : 0 gólaránnyal KSE javára fogja írni. jövő vasárnap, november 4-én a Mohácsi Torna Egylet másfél hónap után ismét hazai közönség előtt játszik a DVAC jóképességű csapatával. A javuló formában levő mohácsi együttes nagyban készülődik az erős mérkőzésre, hogy itthon is bizonyítsa javuló formáját.

Az elmúlt héten gyenge érdeklődés mellett focballszakosztályi ülést tartott az MTE, amelynek fejleményeképpen minden hónap első szerdáján a városházán szakosztályi ülést tart.

NéSE I.—NéSE oldboy
6 : 3 (3 : 1) Bíró: Heil.

A németbólyi csapat bajnoki mérkőzés híján a kiöregedett játékosokat hívta ki edző-mérkőzésre, akik bebizonyították, hogy még mindig értenek valamit a labdarugáshoz. Góllövők: Keszdorf 2, Hengl 2, Beck, Bäuerle, illetve Steinbacher, Vadon, Szőke.

Piaci árak: szerdai heti piacon

Buza	— —	14.20 P
Rozs	— —	11.50 P
Arpa	— —	12.— P
Zab	— —	11.— P
Tengeri cs.	—	5.30 P
Tengeri m. uj		7.30 P
Tengeri ó	—	— P
Bab	— —	12.50 P

Balát utca 2. számú sarokház
üzlethelyiségnek megfelel,

eladó. Bővebbet:

Kovács Jánosnál

Tisza István utca 94. szám.

Olcson! Szépen!

FÉRFINGET

és fehérneműt, por- és munkaköpenyt

mérték szerint

egyénenként külön szabással. megrendelésre szavatossággal a legszebb kivitelben készít

VORISEK

férfi fehérnemű üzeme.

Pontosan!

Gyorsan!

Prima minőségű budai

gázkocsz dió II. nagys. 100 kg. P 7:80

gázkocsz dió I. nagys. 100 kg. P 8:50

kapható:

Szász és Társánál

Mohács, Báro Cötvös utca 19.

MÉZ.

Pergetett és lépes-
méz kapható nagyobb
mennyiségben is

Simon Gyulánál

Kossuth Lajos u. 73.

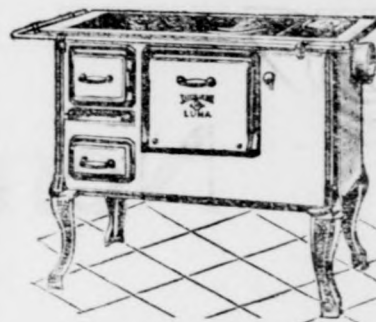
Kiadó

Horthy Miklós ut 38. sz. (volt Löwenbein-féle) házban egy 4 szobás lakás (azonnal elfoglalható), egy 2 szobás lakás és két üzlethelyiség.

Mohácsi Takarékpénztár r. t.

SALGÓTARJÁNI

„ALFA“-„OMEGA“-„HEKLA“
„LUNA“ és „H“ TŰZHELYEK

ELSŐRANGU MINŐSÉG
IZLÉSES KIVITEL
ELŐNYÖS ARAKI

Kapható nagy választékban:

Kramer Antal Fiai

cégnél

Mohács-on.

URAIM!

Legujabb őszi

FÉRFIÖLTÖNY

és télikabát szöveteim megérkeztek, melyekből már

64 PENGOTOL

készíték öltönyöket jó anyagból, mérték szerint. Hiteles egyéneknek

3 HAVI RÉSZLETFIZETÉS

Tisztelettel:

Rupp János

szabó mester

Kaliforniai pajzstetűtől mentes

Gyümölcsfát
Magastörzsű és bokorrózsát
Dízfát
Díszeserjét
Évelő virágot
Gyökeres szőlővesszőt stb.

bármilyen mennyiségben igen olcsón szállít

UNGHVÁRY JÓZSEF

faiskolája

CEGLÉD.

Budapesti iroda VI., Andrássy ut 56.

Oktató nagy árjegyzék ingyen.

K o c s i m o s ó -
és

táblaszivacsok

nagy választékban kaphatók:

Fridrich Oszkár

könyv- és papirkereskedésében.

Értesítés! Tisztelettel értesitem a Mohács és környéke tisztelt közönségét, hogy

kárpitos- és fényező-

műhelyt nyitottam Arany János u. 16. sz. alatt (régiposta utcában, Tóth István utóda

helyén) ahol elvállalok minden e szakmába vágó munkát, a legkényesebb ízlések szerint is.

Javításokat, felfrissítéseket házaknál is elkészítek.

Olcsó és pontos kiszolgálás!

Erdeklődni lehet lakásomon is,

Apponyi utca 27. szám,

(bognárműhely)

A n. é. közönség szives pártfogását kérve. Tisztelettel:

Koleszár József
 kárpitos és fényező.

Ha

élet-, baleset-, tűz-, betörésbiztosítását

leszállítani, felemelni, tőkésíteni akarja,

vagy

bármily új biztosítást feladni,

forduljon bizalommal tanácsért

BÁN ANDRÁS hitelirodához

Duna Általános Biztosító rt. közvetítő képviselője.

Nem

találni ma már olyan kereskedőt és iparost,
 akinek nyomtatványokra nem volna szüksége

Nem

fogja sohasem megbánni azt, ha összes
 nyomtatvány szükségletét nálam szerzi be

Soha

sem mellőzve nyomtatványrendelésnél tőlem
 is kérni árajánlatot. Versenyképes árak!

FRIDRICH OSZKÁR

könyv-, zenemű- és papirkereskedés, könyvnyomda és könyvkötészet
MOHÁCS, HORTHY MIKLÓS UT 36.